

περὶ μὴ ἐπεμβάσεως τῶν προκρίτων καὶ ἰσχυόντων εἰς ὑποθέσεις τῶν ραγιαδῶν περὶ συνάψεως γάμου, ἐν 33, σ. 334–336.

945

1838. Ἀπόφασις, ὑπ' ἀριθ. 366, ἱεροδικείου Βεροίας, δι' ἧς κοινοποιεῖται φερμάνιον, ἐν 33, σ. 336.

Δι' αὐτοῦ βεβαιοῦται, ὅτι «χριστιανοί, κάτοικοι Κίτρους καὶ Κολινδροῦ, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἑγγαμοὶ ὄντες, προσερχόμενοι ἐνώπιον ἱεροδίκου ἢ ἱμάμηδων, συνάπτουν νέους γάμους, ἢ λαμβάνουν διαζύγιον, ἐναντίον τῶν ἐθίμων των, ἥτοι ἐπὶ ἀπλῇ δηλώσει τῶν προσερχομένων».

946

1839. Τόμος περὶ συνοικεσίων π.κ. Γρηγορίου Ζ', περὶ κωλυμάτων γάμου, ἐν 70, Α', σ. 370–380, ἐν 152, σ. 197–198 καὶ ἐν 309, τ. 5, σ. 164–176.

«... ἐφ' ᾧ καὶ γράφοντες ὁρίζομεθα... καὶ ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς, ἵνα ἡ περὶ τῶν γάμων ἀρχαιοτάτη... διάταξις ὑπάγῃ ἀπαρασκήπτως... ἥτοι εἰς μὲν τὴν ἐξ αἵματος συγγένειαν μέχρι τοῦ ὀγδοοῦ βαθμοῦ, εἰς δὲ τὴν ἐξ ἀγχιστείας μέχρι τοῦ ἑκτοῦ καὶ εἰς τὴν ἐκ τριγενείας μέχρι τοῦ τετάρτου. Ἐπὶ δὲ τοῦ... βαπτίσματος, ὁρίζεται κατὰ βάθος ὁ ὀγδοὸς κατὰ τὴν ἐξ αἵματος βαθμολογίαν, ὅτι ἡ κατὰ πνεῦμα οἰκειότης μείζων τῆς κατὰ σάρκα...».

947

1839. Χάττι-σερίφ ἢ νόμος τοῦ τανζιμάτ, τῆς 3 Νοεμβρίου, ἐν 261, Α', σ. 13–17 καὶ ἐν 12, σ. 33–38.

(Θεμελιώδης νόμος, δι' οὗ δίδεται ὑπόσχεσις ἀναθεωρήσεως τῆς νομοθεσίας, δι' ἧς ἀναθεωρήσεως θὰ ἐπεδιώκοντο : α) νὰ δοθοῦν αἱ ἐγγυήσεις αἵτινες βεβαιοῦσι τοῖς ὑπηκόοις πλήρη ἀσφάλειαν ζωῆς, τιμῆς καὶ περιουσίας, β) τακτικὸν τρόπον ἐπιβολῆς καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων, καταργουμένης τῆς ἐνοικιάσεως τῶν φόρων (ἰλτιζάμ) καὶ γ) ἡ ρύθμισις τῆς στρατολογίας καὶ προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας).

948

1839. Ἀπόφασις, 23 Ἀπριλίου, Κοινότητος Καστορίας, ἐπικυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ἀθανασίου, ἀνέκδοτος, ἐν χφφ. ΕΒΕ 2755 φ. 28β–29. Δημοσιεύεται ὁλόκληρος, πλην τοῦ προοιμίου, λόγῳ τοῦ πολλαχῶς ἐνδιαφέροντος κειμένου της.

«Α'. Περὶ γάμον, νὰ λείπουν αὗται αἱ προοιμιακαὶ καταχρήσεις, δηλ. τὰ καλούμενα πρὸς ὕμια, ἢ πρόσκλησις ἐν ταῖς μπιγιαῖς, ἢ πρόσκλησις καὶ ἡ προᾶξις τοῦ νὰ παγαίνουν μετὰ τῆς νύμφης, εἴτε μετὰ τοῦ γαμβροῦ, μετὰ πομπῆς καὶ παρατάξεως εἰς τὸ λουτρόν, διὰ τοῦ λουτροῦ δὲ συγκεχώρηται νὰ γίνωνται κατὰ μέρος καὶ ἀποκρύφως, χωρὶς

τὸν παραμικρὸν πάταγον καὶ θόρυβον, πρὶν μιᾶς ἐβδομάδος τῆς στέψεως, εἴτε καὶ προτι-
τερον, φιλοδοροῦντες τὸν χαματζῆ κατὰ δύναμιν ἕκαστος. Ἐν δὲ τῆς ἡμέρας τῆς τελε-
τῆς τοῦ γάμου νὰ διατηρῇται ἡ δυνατὴ λιτότης, περιοριζομένη δηλ. εἰς ἓν γεῦμα, κατὰ
μὲν τὸ Σάββατον εἰς τὴν νύμφην, κατὰ δὲ τὴν Κυριακὴν εἰς τὸν γαμβρόν, ἄνευ δώρων
(κανησκίου). Εἰς δὲ τοὺς νουνεχεστέρους ὡς καὶ εἰς τοὺς ἀδυνάτους εἶναι ἐπαινετώτερον
νὰ κάμνουν τὴν τελετὴν τοῦ γάμου μὲ τὴν πρόσκλησιν μόνον εἰς ἓνα καφφέν, καθὼς γίνε-
ται εἰς πολλὰ γνωστὰ μέρη. Προσέτι νὰ λείπουν τὰ πρὸ τοῦ γάμου ἀμοιβαῖα δῶρα
καὶ φιλοτιμήματα ἀναμεταξὺ τῶν συγγενῶν τῶν μεμνηστευμένων, δηλαδή ὀπωρικά,
μπακλαγιά, μποχτζαλήκια, μανδήλια κτλ. πάντα ἐπιζήμια καὶ εἰς τὸν γαμβρόν καὶ εἰς
τὴν νύμφην. Ἐξαιρεῖται δὲ ἡ μετὰ δακτυλιδίου νόμιμος προγαμιαία δωρεὰ πρὸς τὴν νύμφην.
Β'. Τὰ ἄτοπα καὶ τῆς ἀναισχυντίας σύμβολα καὶ πολλάκις (διὰ τὴν ἀγορὰν παρ' ἀγνώ-
στων ὑποκειμένων) μiasματικά νόσων μεταδοτικά, δηλ. κεντητὰ μὲ χρυσάφι καὶ μετάξι
βρακόζοννα νὰ μὴν ὑπάρχουν διόλου, μήτε διὰ προῖκα μήτε διὰ κοινὴν χρῆσιν, ἀντὶ τού-
των δὲ νὰ μεταχειρίζονται τὰ μὲ ἀπλοῦν καὶ σατέδικον πανί.

Γ'. Τὸ καλούμενον τ ρ ά χ ω μ α νὰ προσδιορισθῇ κατὰ τὴν δύναμιν τοῦ καθ' ἑνός· ἡ δὲ
δύναμις τοῦ καθενὸς προσδιορίζεται ἀπὸ τὸ ὀλόκληρον τετράρι τοῦ δοσίματός του, ὥστε
ὁ καθεὶς νὰ δώσῃ δεκάκις τόσα, ὅσα δηλ. εἰς ἓν ὀλόκληρον τετράρι πληρώνει, ἕως ὅτου
καὶ περὶ τούτου νὰ γίνῃ μία ἐξακριβωσις ἐντελεστήρα. Πρὸς δὲ τούτου μηδεὶς τολμησάτω
νὰ δώσῃ, τοῦναντίον θέλει θεωρεῖται ὡς παρήκοος καὶ φθόρος.

Δ'. Τὰ καλούμενα ἐ π ι σ τ ρ ό φ ι α, ὡς προῖκα μεγάλης παραχῆς καὶ δαπάνης, νὰ μὴ
ἐκτελοῦνται εἰς τὸ ἐξῆς· ἐξέστω δὲ κατ' ἰδίαν ταῦτα ἐκτελεσθῶσι, οὐχὶ προσδιορισμένως, ἀλλὰ
κατὰ τὴν θέλησιν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, διὰ μόνον τὰ φερόμενα, εἴτε καὶ τοὺς οἰκειακοὺς
αὐτοῦ. Εἶναι περιττὸν νὰ ἀναφέρωμεν καὶ τὰ τοῦ μ π ο ν ρ ε κ ί ο υ ἀτοπήματα, ὡς πρὸ
πολλοῦ ἐν μέρει αὐτομάτως καταργηθέντα.

Ε'. Περὶ τῶν χρυσοκεντητῶν φορεμάτων, μὲ σεϊρήτια χρυσὰ καὶ χρυσὴν εἴτε σαντέδικην
οὐτράν, κεντημένα, εἶναι φανερὰ ἡ ἐπιζήμιος χρῆσις των καὶ ὡς γνωσθεῖσα τοιαύτη ἀπὸ
ὅλας τὰς ἀπωτάτας καὶ γειτνιαζούσας πόλεις, κατηγορήθη ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ, μὲ βίαια μέσα.
Ἡμεῖς δέ, κατανοοῦντες τὸ τῆς αἰφνιδίου μεταλλαγῆς ἐπιζήμιον, συγκαταβαίνομεν, ἵνα
ὅσα ἔτοιμα ὑπάρχωσι μὲ χρυσὴν εἴτε μὲ σαντέδικην οὐτράν, νὰ θεωρῶνται αὐτὰ ὡς φορέ-
ματα τῆς παλαιᾶς καὶ σεσαθρωμένης μόδας τῆς βαρβαρότητος καὶ νὰ φορῶνται μὲν ἐλευ-
θέρως, ἀλλ' ὅσον τάχιστα νὰ φορεθῶσι, εἴτε νὰ μεταβληθῶσι κατὰ τὸ δοκοῦν καθ' ἑνός.
Ἀπὸ τὴν σήμερον ὁμως καὶ εἰς τὸ ἐξῆς οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν τῶν ἑκουσίως καὶ ἀπαρabiάστως
τὸ παρὸν συμφωνητικὸν ὑπογραψάντων, νὰ μὴν ἀνθαδιάσῃ καὶ ἀναισχυντήσῃ, μήτε δι'
ἀπλὴν οἰκιακὴν του χρῆσιν νέα νὰ ράψῃ, μήτε διὰ προῖκα νέα νὰ φθειάσῃ, ἀλλὰ μόνον τὰ
εὐρεθέντα νὰ φορεθῶσι καὶ ἐξ ἀνάγκης εἰς τὸν ἀριθμὸν τῆς προικὸς νὰ τεθῶσιν, ἔτι δὲ ὁ
καλούμενος φ ε ρ μ ε λ ἔ ς μὲ τὰ πλατεῖα καὶ μακριὰ καπάκια, ὡς πάντῃ βαρβαρικὸν καὶ
ἀνοστώτατον, νὰ λείψῃ ἀπὸ τὰς ἐχέφρονας γυναῖκας καὶ μήτε οἱ παλαιοὶ φερμελέδες νὰ
φορεθῶσι, καινούριοι δὲ μηδόπως ὅπου νὰ ξαναφθιασθῶσι· ἀντ' αὐτῶν δέ, διὰ τὸ ἐξ ἀνάγ-
κης τῆς σεμνότητος, διὰ τὰς εἰς ἐλευθέρως ἀγνιάς τυχὸν περιερχομένας τιμίας γυναῖκας,
ἃς μεταχειρίζονται τὸν καλούμενον φ ε ρ ε τ ζ έ ν, ὅχι ὁμως μὲ τὴν κόκκινην βαφήν,
ἀλλὰ μὲ ρέγγι, κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τοῦ καθ' ἑνός.

Ταῦτα κατὰ τὸ παρὸν ἀνακρίναντες κοινῇ ἀπεφασίσαμεν. Ἀκολουθεῖ δὲ εἰς τὸ μέλλον ἡ

μετ' ὀρθοῦ λόγου καὶ ὠριμωτέρας σκέψεως ἐντελεστέρα περὶ τούτων καὶ ἄλλων καταχρήσεων μεταρρύθμισις. Μέγιστον γὰρ πάντων ἀρχή, τῆς δὲ ἀρχῆς εὐρημένης, ῥᾶον τὰ λοιπὰ εὐρεῖν καὶ καλῆς ἀρχῆς κάλλιστον ἔσται καὶ τὸ τέλος». (ἔπονται 31 ὑπογραφαί. Ἐν ἀρχῇ : Καστορίας Ἀθανάσιος ἐπιβεβαιοῖ).

949

1839. Γράμματα πΚ. Γρηγορίου Ζ', ἀπὸ 25 Σεπτ., πρὸς μ. Γάνοῦ καὶ Χώρας, καί, ἀπὸ 18 Νοεμβρίου, πρὸς μ. Κορυτσᾶς, περὶ κωλυμάτων γάμου, ἐν 70, Β', σ. 328–329.

950

1839–1840. Φιρμάνιον σ. Μαχμούτ Β', κατὰ τοῦ προσηλυτισμοῦ, ὑπὸ τῶν καθολικῶν καὶ τῶν ξένων, τῶν ἐλλήνων χριστιανῶν, μνημ. ἐν 450, σ. 45.

951

1840. Ἀπόφασις, τῆς 9/21 Μαΐου, τῆς Γερουσίας τῶν Ἰονίων Νήσων κατὰ τὴν α' σύνοδον τῆς ζ' περιόδου, καθ' ἣν «δέον νὰ θεωρῶνται καταλειμμένοι καὶ ἀνεὺ οὐδενὸς κύρους πᾶς νόμος, καίνομισμός ἢ ἐθιμον ἀντιβαῖνον εἰς τὰς προνοήσεις τῶν νέων νομικῶν Κωδίκων καὶ Δικονομιῶν, ἅμα τεθοῦν εἰς ἐνέργειαν», ἐν 305, σ. 82.

952

1840. Γράμμα πΚ. Γρηγορίου Ζ', τῆς 15 Ἰαν., δι' οὗ λύεται ὁ γάμος, λόγῳ ἰσοβίου ἐξορίας τοῦ ἀνδρός, κατόπιν δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἐν 70, Β', σ. 336–338.

953

1840. Περὶ ρυθμίσεως τῶν προικοσυμφώνων κλπ., ἐν ἐπαρχίαις Πωγωνιανῆς καὶ Βελλᾶς τῆς Ἡπείρου, ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου, ἐν 368, σ. 323–324.

«... προσέτι καὶ κατὰ τὸν καιρὸν ὅπου ἓνας χριστιανός, ὅστις θέλει νὰ ὑπανδρεύσῃ τὴν θυγατέρα του, ἔχει χρέος πρὸ μιᾶς ἡμέρας νὰ καταγράψῃ εἰς τὸν Κώδικα ὅλην τὴν προῖκα τὴν ὁποίαν δίδει εἰς τὴν τζούπραν του, τὴν ὁποίαν νὰ τὴν ὑπογράψωσι καὶ τέσσαρες ἢ πέντε πρόκριτοι καὶ χωρὶς νὰ γίνεταί τοῦτο, ὁ ἱερεὺς τοῦ μαχαλᾶ τῆς τζούπρας δὲν ἔχει τὴν ἄδειαν παρ' ἡμῶν νὰ στεφανώνῃ. Ὅστις δὲ ἤθελε φανῇ ἀπειθής, νὰ παιδεύεται μὲ ἐνὸς χρόνου ἄργηταν, ἐξ ἀποφάσεως. Δὲν ἔχει τὴν ἄδειαν προσέτι νὰ δίδῃ εἰς τὴν θυγατέρα του τζοράπια νὰ μοιράζῃ εἰς τὸν μὲν καὶ εἰς τὸν δὲ καὶ ἔπειτα νὰ προσμένῃ νὰ συνάξῃ

